

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtiovarainministeriön laatimasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Luonnoksen valmistelussa on kattavasti selvitetty direktiivin täytäntöönpanon mahdollisia vaikutuksia ja täytäntöönpanon edellyttämiä nykyisen lainsäädännön muutostarpeita. Keskeistä on, että esitysluonnoksen mukaisesti täytäntöönpanoon on saatavilla asiantuntijatukea ja koulutusta ja että täytäntöönpanoa arvioidaan ennalta asetettujen kriteerien mukaisesti.

On huomioitava, että arvokkaiden tietoaisteiden saatavuutta koskevaan pykälän vaikutusten arviointi työ- ja elinkeinoministeriön toimialalla voidaan tehdä kokonaisvaltaisesti vasta, kun komission täytäntöönpanosäännökset ovat saatavilla. Kysymykohtaiset vastaukset on esitetty alla.

Tiedonhallintalain ja julkisuuslain muutokset

- Onko ehdotuksella vaikutuksia, joita ei ole vielä tunnistettu, erityisesti lakien soveltamisalassa oleviin organisaatioihin? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin? Ei kommentoitavaa.
- Ehdotuksessa ja direktiivissä ei veloiteta rajapintojen, jotka olisivat nimenomaan avoimia, käyttöön. Mitä mieltä olette väitteestä, että viranomaiset oman harkintansa mukaan käyttäisivät avoimia rajapintoja joka tapauksessa silloin, kun se on tarkoituksenmukaista? Ei kommentoitavaa.
- Onko ehdotettujen muutosten johdosta tarpeen muuttaa myös jotain erityislainsäädäntöä, jota ei esitysluonnoksessa ole tunnistettu? Ei kommentoitavaa.

Laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä

- Kommentit laista eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

- Millaisiin yrityksiin toimialallanne tai alueellanne ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi? Ei kommentoitavaa.
- Tunnistatteko julkisia yrityksiä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on sen kanssa ristiriidassa? Ei kommentoitavaa.
- Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä antamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja uudelleenkäyttäväksi? Ei kommentoitavaa.
- Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä julkaisemaan tai julkistamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja, mutta jonka tosiasiallisena tarkoituksena tai vaikutuksena on tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin tai muihin tarkoituksiin? Ei kommentoitavaa.
- Onko ehdotetun lain soveltamisalassa oleviin yrityksiin tai muihin toimijoihin sellaisia vaikutuksia, joita ei ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin? Ei kommentoitavaa.
- Onko asiakirjojen uudelleenkäytön salliminen ominaista tai olennaista jonkin ehdotetun lain soveltamisalassa olevan julkisen yrityksen liiketoiminnalle? Ei kommentoitavaa.

Laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä

- Kommentit laista julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.
- Onko ehdotuksella vaikutuksia tutkimusaineistoja tuottaviin tai julkaiseviin tahoihin, joita ei vielä ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin? Ei kommentoitavaa.
- Onko olemassa riskiä siitä, että tutkimusaineistoja ei enää asetettaisi julkisesti saataville sen vuoksi, että ehdotettu laki tulisi niihin julkaisun johdosta sovellettavaksi? Ei kommentoitavaa.
- Missä laajuudessa tutkimusaineistojen maksutonta saatavuutta edellytetään jo nykyään osana julkista tutkimusrahoitusta? Ei kommentoitavaa.
- Tunnistatteko tutkimusaineistoja, niiden tuottamista tai hyödyntämistä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on ehdotetun sääntelyn kanssa ristiriidassa? Ei kommentoitavaa.

Arvokkaat tietoaineistot

- Onko toimialallanne tai toiminnassanne tunnistettu tietoaineistoja, jotka mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaineistoiksi?

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalle kuuluvan Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämä kaupparekisteri sisältää tietoja yrityksistä, joten kaupparekisteri sijoittunee PSI –direktiivin 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen arvokkaiden tietoaineistojen osalta direktiivin liitteen 1 teemaluokkaan yritys- ja yritysten omistustiedot.

Koska komission täytäntöönpanosäädöstä ei vielä ole annettu, ei tällä hetkellä pystytä kuitenkaan varmuudella arvioimaan, mitä tietoja yritysten- ja yritysten omistustiedoilla tässä yhteydessä tarkoitetaan.

Hallituksen esityksen sivulla 48 koskien henkilötietojen tietosuojaa todetaan, että arvokkaat tietoaineistot eivät voi sisältää henkilötietoja. Direktiivin liitteen 1 arvokkaiden tietoaineistojen teema-luettelossa mainitaan yritys- ja yritysten omistustiedot (Companies and company ownership). Vaikka Suomessa kaupparekisteri ei rekisteröi yritysten omistajaluetteloa, jää jossain määrin epäselväksi mitä yritysten omistustiedolla tarkoitetaan direktiivin liitteessä, jos sillä ei viitata omistajiin. Tällä välillisesti luonnollisesti merkitystä esimerkiksi kaupparekisteriin merkittyjen yritysten edustamiseen oikeutettujen (luonnollisten) henkilöiden osalta, jotka edellä henkilötiedoista todettu huomioiden eivät ilmeisesti voisi olla osa arvokkaita tietoaineistoja.

- Onko toimialallanne tai toiminnassanne varauduttu arvokkaiden tietoaineistojen sääntelystä johtuviin vaikutuksiin? Miten kuvailisitte vaikutuksia ja niihin varautumista? Antakaa mahdollisuuksien mukaan myös euro- tai lukumääräarvioita.

Patentti- ja rekisterihallitus on esitysluonnoksen mukaan arvioinut tietojen maksuttomuuden johdosta menettävänsä 2,8 miljoonan euron vuositulot. Luonnoksen mukaan arvio on perustunut oletukselle, että yritysten perus- ja omistajatiedot olisivat arvokkaita tietoaineistoja. Tämän lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus on arvioinut tietojärjestelmien ylläpitoon liittyviksi jatkuviksi kustannuksiksi 0,6 miljoonaa euroa vuodessa ja tietojärjestelmien toteuttamiseen liittyviksi kertakustannuksiksi 1,0 miljoonaa euroa.

Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu virasto. Näin ollen toiminnasta aiheutuneet kulut katetaan pääasiassa palvelumaksuilla, kuten tietopalvelutuloilla. Maksuttomuuden toteutuessa arvioidussa mittakaavassa, on sillä merkittävä vaikutus rekisteriviranomaisen toimintaan, jolloin on arvioitava tarvetta budjettirahoitukselle.

Yleiset kommentit

- Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta ja ehdotetun sääntelyn vaikutuksista kokonaisuudessaan.

Avoimen datan periaate ja julkisen tiedon hyödyntäminen sekä uudelleenkäyttö ovat kannettavia asioita. Säästösten toimeenpanossa huomiota tulee kiinnittää tiedon laatuun (ml. meta-tieto), tiedon löydettävyyteen ja terminologiseen yhteentoimivuuteen (myös lainsäädännön osalta) sekä varmistettava riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit.

Marja-Riitta Pihlman
osastopäällikkö

Tiina Salminen

johtava asiantuntija

TIEDOKSI

Tähän riville kirjoitetaan, kenelle kirje annetaan tiedoksi.